

Jei vandens telkinio dugnas kietas, švarus ir žuvis maitinasi prie dugno, jaukinama vadinamaisiais dugniniais jaukais. Tokio jauko rutulys, nusileidęs ant dugno, po truputį skleisdamasis, vilioja žuvis ilgiau nei prieš tai minėti jaukai. Dugninio jauko rutulio tankis turi būti toks, kad rutulys suirtų tik pasiekęs dugną, o ne anksčiau.

Į jauką galim apridėti priedų, pavyzdžiui, kanapių, nes dažnai žuvis vilioja ne tik skonis, kvapas, bet ir judančios jauko dalelės. Šio jauko komponentai turėtų būti smulkesni nei išsisklaidančio jauko.

Žvejojant stovinčiame vandenyje, kur nėra povandeninių srovių, paprastai jaukas nesunkinamas, tik pridedama medžiagų, labiau išsklaidančių jauko rutulį. Toks jauko rutulys, nusileidęs ant dugno, veikia efektyviau.

Jei vanduo nežymiai teka, į jauką reikia pridėti klįjuojamųjų medžiagų (molio, klijų). Jų turi būti tuo daugiau, kuo didesnė srovė ir kuo gilesnė žūklės vieta. Jauke neturi būti per daug rutulį sklaidančių medžiagų, pvz., aliejinių augalų grūdų, nes srovė išnešios, ir žuvis gali pasitraukti iš žūklės vietos.

Vidutinės ir greitos srovės upėse, jauko rutuliai turi būti kur kas sunkesni ir tankesni nei tie, kuriais jaukinama stovinčiuose vandenyse.

Jauką sunkinti galima moliu, kuris jį dar ir klįjuoja. Kai kuriuose jaukuose, naudojamuose upėje, molio kiekis gali būti didesnis nei 50 procentų visų jauko komponentų. Be molio, jaukas sunkinamas ir žvyru. Žvyro dedama mažiau. Jo kiekis paprastai neviršija 30 procentų. Tačiau pripylus žvyro į jauką reikia dėti ir klijų, kad rutulys būtų stipriai sulipęs. Upėje gero jauko rutulio dalelės srovė plauna pamažu, toks jaukas yra kur kas efektyvesnis nei tas, kurio rutulys suyra tik nusileidęs į dugną.

Jauko rutulio veiksmingumo laikas priklauso nuo jo dydžio ir tankio. Paprastai jaukas veikia apie 15 minučių. Kartais meškeriotojai padaro labai tvirtus rutulius, kad srovė jauko daleles plautų

kur kas ilgiau – pusvalandį ar net valandą. Tokie jaukai naudojami tada, kai jaukinama neintensyviai ir žuvys daugiausia viliojamos kvapu.

Kartais vienoje vietoje jaukinama dviejų rūšių jaukais – tvirtu, kuris veikia ilgą laiką, ir gana puriu, veikiančiu trumpai. Bet tai jau jaukinimo taktika, kurią aptarsime vėliau.

Kvapniųjų medžiagų, žvejojant upėje, gali būti daugiau, kadangi jas neša srovė. Didesnis kiekis kvapniųjų medžiagų gali privilioti žuvis iš toliau. Labai stipriai kvepiantys jaukai veiksmingi drumstame vandenyje (pvz., Nemune). Kuo vanduo švaresnis, tuo kvapniųjų medžiagų jauke turi būti mažiau. Labai skaidriuose ir švariuose ežeruose ar upeliuose visai gali pakakti ir natūralaus bazinio jauko.

Jau pastebėjote, kad jauko sudėtį tenka keisti pagal esamas žūklės sąlygas – pridėti tam tikrų komponentų. Be to neišsivers ne tik žvejai, patys gaminantys jaukus, bet ir tie, kurie žuvis jaukina pirktiniais jaukais. Kiekvieną pirktinį jauką galima padaryti daug efektyvesnį pridėjus į jį įvairių priedų.

Pateikiame keletą jaukų pavyzdžių, skirtų įvairiems telkiniams:

1. Jaukas kuojoms, lynams ir nedideliems karpiams jaukinti nedideliuose kieto dugno vandens telkiniuose. Žūklės gylis – iki 2 m: 0,4 kg maltų ir iškaitintų džiovintų, 0,2 kg maltų kukurūzų traškučių, 0,15 kg maltų avižinių dribsnių, 0,1 kg per sietelį pertrintų konservuotų kukurūzų, 0,1 kg kokoso drožlių, 0,05 kg maltų iškaitintų sezamo grūdų.

2. Jaukas kuojoms, plakiams, karšiams ir menkėms jaukinti lėtai tekančiuose kanaluose, kur dugnas minkštokas. Žūklės gylis – 2 – 4 m: 0,4 kg malto biskvito, 0,4 kg maltų avižinių dribsnių, 0,15 kg sausos kukurūzų košės, 0,15 kg kukurūzų miltų, 0,05 kg, pavyzdžiui, vanilės, 0,1 – 0,3 kg smulkaus žvyro (vienam jauko kilogramui).

3. Jaukas karšiams ir plakiams jaukinti didelėje kieto dugno upėje. Žūklės gylis – 3 – 4 m: 0,2 kg maltų kukurūzų, 0,2 kg tarkuoto batono, 0,15 kg plikytos kukurūzų košės, 0,1 kg kukurūzų miltų, 0,1 kg “Coprah Melasose”, 0,1 kg maltų avižinių dribsnių, 0,05 kg klijų “PV-1”, 0,1 kg maltų iškaitintų moliūgo sėklų, kvapų, pavyzdžiui, vanilės, 0,1 – 0,3 kg sunkinamųjų medžiagų – stambaus žvyro (vienam jauko kilogramui).

Be abejo, ne visi puls namuose užsiiminėti kulinarija, pirkti produktus ir gaminti jaukus. Daug žvejų jaukina pirktiniais jaukais. Bet ir juos galima labiau pritaikyti žūklės sąlygoms. Pateikiame lentelę, ko reiktų dėti į bazinį jauką karšiams, kuojoms, karpams ar kitoms žuvims jaukinant tam tikromis žūklės sąlygomis. Ši lentelė – tai tik pradžiamokslis, nereikia į ją žiūrėti kaip į kokią panacėją. Kiekvienas meškeriotojas, pasitelkęs fantaziją, gali iš standartinio jauko pasigaminti kur kas efektyvesnį ir labiau patinkantį žuvims jauką, tik reikia žinoti, kokios medžiagos kaip veikia.

Kad galėtumėte geriau orientuotis, kokie komponentai kaip veikia, pateikiame trumpą jų sąrašą:

Malta duona - bazinis jauko komponentas. Paprastai būna jaukuose, skirtuose prie dugno ir vidutiniuose vandens sluoksniuose besimaitinančioms žuvims.

Tarkuotas batonas – bazinis jauko komponentas, kartais sudarantis net 50 procentų jauko. Lengvai skaidosi vandenyje, sugeria daug vandens.

Malti džiovėsiai - bazinis jauko komponentas, įeinantis tiek į paviršinių, tiek į dugninių jaukų sudėtį. Pasižymi klijuojamosiomis savybėmis. Sotina žuvis.

Maltas biskvitas - prieskoninis jauko priedas. Naudojamas tiek gaudant paviršiuje, tiek netoli dugno. Turi klijuojamųjų savybių. Gerina skurdžių jaukų skonį.

Kukurūzų dribsniai – bazinis jauko komponentas, pasižymintis stipriu kvapu. Rūgština ir klijuoja jauką. Naudojami tiek paviršiniuose, tiek dugniniuose jaukuose.

Kukurūzų košė. Nevirta, sausa kukurūzų košė sunkiai sugeria vandenį. Netankina ir neklijuoja

jauko, net šiek tiek jį sklaido. Plikyta kukurūzų košė yra minkšta, lengva, pasižymi klijuojamosiomis savybėmis.

Kukurūzų miltai -jauką klijuojantis bazinis komponentas, naudojamas įvairių tipų jaukuose. Sotina žuvis.

Malti avižiniai dribsniai – bazinis jauko komponentas, gerai klijuojantis ir tvirtinantis pašarinius rutulius. Sotina žuvis.

Kviečių, rugių ir miežių miltai. Šie produktai naudojami dugniniuose jaukuose, labai stipriai suklijuoja jauką. Sotina žuvis.

Sėlenos. Labai gerai purena jauką. Vienas iš lengviausių komponentų. Ilgai nenusėda ant dugno.

Malti saulėgrąžų, kanapių, linų grūdai ar išspaudos. Naudojami tiek paviršiniams, tiek dugniniams jaukams. Turi klijuojamųjų savybių, kaip ir visi aliejinių augalų grūdų produktai. Tačiau klijuojamosiomis savybėmis pasižymi tik maišant ir spaudžiant jauko rutulius. Kuo grūduose daugiau aliejaus, tuo geriau jie klijuoja. Vandenyje – atvirkščiai. Toks jauko komponentas tarsi sprogdina rutulį, padeda jam suirti.

Žemės riešutų miltai. Naudojami dugniniams jaukams. Sotina žuvis. Klijuoja jauką. Žemės riešutų išspaudos, atvirkščiai – purena jauką. Naudojamos paviršiniams jaukams.

“Coprah Melasse” - maltos kokoso riešutų išspaudos, sumaišytos su melasa (medžiaga, atsirandančia kristalizuojantis cukrui). Klijuoja, suteikia jaukui tam tikrą skonį. Šis jauko komponentas dažniausia naudojamas dugniniuose jaukuose.

”Coco Belge - kvapnus, tamsios spalvos jauko priedas. Skaido, purena jauko rutulį.

Pieno milteliai - produktas, naudojamas paviršiniuose jaukuose debesėliams sudaryti.